

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-584/23-L

Název	Základní škola a Mateřská škola Ostašov, Liberec, příspěvková organizace
Sídlo	Křižanská 80, Liberec XXII-Horní Suchá, 460 10 Liberec
E-mail	radek.vystrcil@zsostasov.cz
IČO	72 741 791
Identifikátor	650 018 273
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Radek Vystrčil
Zřizovatel	Statutární město Liberec
Místo inspekční činnosti	Křižanská 80, Žákovská 67, Heřmánková 95, Švermova 100, Liberec
Inspekční činnost na místě	12.–13. a 16. 6. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou, základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Ostašov, Liberec, příspěvková organizace (dále „škola“) poskytuje předškolní, základní a zájmové vzdělávání a školní stravování. Nejvyšší povolený

počet dětí v mateřské škole (dále „MŠ“) je 96, stejně tak ve školní jídelně pro mateřskou školu. Nejvyšší povolený počet žáků v základní škole (dále „ZŠ“) je 280, ve školní družině (dále „ŠD“) 90 a ve dvou školních jídelnách-výdejnách 337 strážníků. K datu inspekční činnosti se vzdělávalo 91 dětí ve čtyřech třídách MŠ, z nich 36 v povinném vzdělávání, pět s odkladem povinné školní docházky a čtyři se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve 12 třídách ZŠ se vzdělávalo 276 žáků, ve čtyřech odděleních ŠD 89 žáků. Škola eviduje tři žáky s odlišným mateřským jazykem a 55 se speciálními vzdělávacími potřebami. S dokumenty školy a dalšími informacemi se mohou zákonní zástupci, žáci a veřejnost seznámit na webových stránkách školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy působí ve vedoucí funkci od roku 2012. Promyšlená koncepce rozvoje školy vychází ze zapojení školy do projektu Pomáháme školám k úspěchu. Cílí na podporu týmové spolupráce žáků i pedagogů a rozvoj schopností každého žáka. Systém řízení využívá delegování kompetencí na zástupce ředitele školy pro ZŠ, vedoucí učitelku MŠ a vedoucí vychovatelku. Ředitel školy vytvořil pracovní sekce napříč obory vzdělání. Cílem je propojení činnosti všech součástí školy a vzájemná spolupráce pedagogů se zaměřením na rozvoj kritického myšlení. Na pravidelných schůzkách sekcí i v pedagogické radě probíhají efektivní komunikace o plánování činnosti školy, vzájemné sdílení zkušeností s výukovými metodami a evaluace procesů. Významným nástrojem systému řízení jsou otevřená komunikace členů vedení se všemi účastníky pedagogického procesu podporující příznivé klima pro vzdělávání a zdravé interpersonální vztahy na pracovišti.

Pedagogický sbor je složen převážně z odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků, další si kvalifikaci doplňují studiem. Realizace dalšího vzdělávání zohledňuje potřeby školy i individuální zájmy pedagogů v rámci jejich osobnostního rozvoje. Mezi priority patří oblast čtenářské a matematické gramotnosti, konstruktivistická pedagogika, práce se vztahy ve třídách a komunikace se zákonnými zástupci dětí a žáků. Cílená podpora odborného růstu pedagogů vede ke zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu a ke zlepšování podmínek pro vzdělávání.

Vedoucí učitelka MŠ byla pověřena vedením od ledna 2023. Svým citlivým a erudovaným přístupem vede tým pedagogických i provozních zaměstnanců ke spolupráci a systematicky provádí evaluaci kvality vzdělávání. Prostřednictvím hospitační činnosti poskytuje kolegyňím metodickou podporu s cílem sjednotit pedagogický styl. Školní vzdělávací program vychází z modelu vzdělávání Začít spolu, uzpůsobeného podmínkám předškolního vzdělávání a je efektivně naplňován podle třídních vzdělávacích programů jednotlivých tříd. Děti jsou vedeny ke spolupráci v menších skupinách.

Promyšlené hospodaření umožňuje zajištění výchovně vzdělávacího procesu, provozu i postupné zkvalitňování materiálních podmínek. Vedle finanční podpory zřizovatele je významným zdrojem finančních prostředků cílená projektová činnost školy v rámci dotačních titulů. Od poslední inspekční činnosti došlo ke sloučení školy s MŠ v Ostašově, následně proběhla rekonstrukce MŠ, která umožnila zvýšení počtu přijímaných dětí. Moderní budova působí otevřeně a prosvětleně, poskytuje nadstandardní prostory pro vzdělávání. Bezpečné prostory pro pobyt dětí venku představuje školní zahrada s herními prvky.

První stupeň ZŠ v ulici Žákovská je tvořen pěti třídami, v budově se nachází samostatné prostory pro tři oddělení ŠD. Pro výuku i zájmové vzdělávání je využíváno sportovní hřiště,

školní zahrada a venkovní učebna na zastřešené terase. Budova nemá vlastní tělocvičnu. Malotřídní škola v ulici Heřmánková vzdělává žáky ve třech třídách všech pěti ročníků prvního stupně základního vzdělávání. V budově je k dispozici učebna pro výuku jazyků a jídelna sdílená s oddělením ŠD. Za příznivého počasí je ke vzdělávání využívána školní zahrada se sportovními prvky. Druhý stupeň v ulici Křížanská disponuje čtyřmi třídami, chybí prostory pro odborné učebny. Menší podkrovní učebna umožňuje dělení tříd na jazykové vzdělávání, avšak nedovoluje využívání výukových metod spojených např. s pohybem žáků po třídě. V budově se nachází školní jídelna a tělocvična, využívá se zároveň žáky prvního stupně v ulici Žákovská.

K posílení digitální gramotnosti žáků je využívána mobilní počítačová učebna i rozšíření výuky informatiky na jednu hodinu týdně ve všech ročnících počínaje čtvrtým. Efektivní podporu čtenářské gramotnosti představuje implementace metod programu Čtením a psaním ke kritickému myšlení (RWCT) do vzdělávacího programu ZŠ, realizace dílen čtení a psaní, čtenářských lekcí a samostatná tvorba textů.

Školní poradenské pracoviště tvoří metodik primární prevence a výchovná poradkyně. Těžšíste jejich práce spočívá v zajištění rovného přístupu všech žáků ke vzdělávání, pomoci při řešení výukových i osobních problémů, prevenci rizikového chování, kariérovém poradenství a péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Výchovná poradkyně pravidelně spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními i odborem sociálně právní ochrany dětí. Škole v současné době chybí školní psycholog a speciální pedagog pro zvýšení efektivity práce se žáky.

MŠ efektivně směřuje děti k osvojování zásad zdravého životního stylu, pravidel stolování a samostatnosti. Získání stříbrného certifikátu v projektu Skutečně zdravá škola je dokladem kvality jídel a zdravého stravování v MŠ. Dostupnost stravování a podporu utváření pravidelných stravovacích návyků přináší všem žákům ZŠ dlouhodobé využití projektu Obědy pro žáky i projekty Ovoce, zelenina a mléko do škol. Omezený počet míst v obou provozech školních výdejen je limitující pro klidný průběh stravování.

Škola věnuje pozornost organizaci bezpečnosti a ochrany zdraví ve všech svých součástech, přijímá opatření k prevenci rizik a vytváří podmínky pro bezpečné a zdravé neohrožující školní prostředí. Objekty školy jsou uzavřeny proti nežádoucímu vstupu cizí osoby, vchod v MŠ je zabezpečen i proti svévolnému odchodu dětí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Efektivně nastavená vzdělávací nabídka v MŠ stimulovala děti ke hře i práci. Obsahovala spontánní aktivity, umožňující dětem samostatně se rozhodovat i řízené činnosti, jimž předcházelo komunitní sezení, věnované seznámení s úkoly a připomenutí pravidel. V centrech aktivit děti přirozeně rozvíjely své vyjadřovací schopnosti vzájemnou komunikací. Vhodné střídání činností praktického i vědomostního charakteru výrazně podněcovalo zájem dětí o vzdělávání. Využité metody a formy práce podporovaly tvořivost, fantazii, potřebu zkoumat a objevovat. Přínosná byla nabídka aktivit s robotickými hračkami. Učitelky s pomocí asistentek pedagoga vlídným pedagogickým stylem podporovaly rozvoj sociálních kompetencí dětí, citlivě rozpoznávaly jejich potřeby a naslouchaly jejich sdělením. Důsledně vedly děti k samostatnosti, vzájemné spolupráci, ohleduplnosti a respektu. Průběžně poskytovaly dětem zpětnou vazbu o konkrétním pokroku, některé i s využitím prvků formativního hodnocení.

V ZŠ panovala atmosféra vzájemné důvěry mezi žáky a pedagogy bez kázeňských problémů. Žáci se ve vzdělávacím procesu cítili bezpečně, respektovali nastavená pravidla,

měli zažité pracovní návyky. Pedagogové komunikovali se žáky zdvořilým a přátelským způsobem, motivovali je k učení, kladli na ně přiměřené požadavky. Většina navštívených hodin se vyznačovala pevnou strukturou, tempo výuky respektovalo možnosti žáků. Činnost asistentů pedagoga byla účelná pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i pro kolektiv celé třídy.

Ve sledovaných hodinách na prvním stupni byl kladen důraz na podporu rozvoje klíčových kompetencí. Pedagogové vedli žáky k logickému myšlení a vhodnému vyjadřování, poskytovali jim zpětnou vazbu a v případě potřeby radu a pomoc. Efektivní využívání pestré škály vzdělávacích strategií zahrnovalo práci s texty, učení hrou i učení venku. V průběhu celého roku pracují žáci v centrech aktivit, učí se spolupracovat a vzájemně si pomáhat, učí se jeden od druhého. Pracují podle týdenních plánů a přebírají zodpovědnost za svou práci. Přírozenou součástí výuky byla práce s chybou, vzájemné sdílení informací a vlastních zkušeností. Využívaný podpurný materiál přispíval k názornosti a zvýšení zájmu o probíranou problematiku, vhodné a účelné bylo využívání didaktické techniky samotnými žáky. Žáci byli směřováni k utváření vlastního názoru na základě získaných informací. V samostatném mluveném projevu v závěru hodin žáci prezentovali výsledky své práce a hodnotili vlastní učební pokrok. Promyšlené střídání metod i forem práce a cíleně nasměrovaná pochvala je podněcovaly k pozorné a vytrvalé práci.

Ve výuce na druhém stupni bylo zaznamenáno aktivní využívání prvků činnostního učení a kooperativních výukových metod. Rozvoj kritického myšlení podporovala návaznost probíraných jevů z hlediska mezipředmětových vztahů a propojenost s realitou života. V menší míře byla zaznamenána i badatelská výuka. V závěru většiny sledovaných hodin bylo zaznamenáno žakovské zhodnocení vlastního učebního pokroku.

Průběh zájmového vzdělávání pozitivně ovlivňovala vyvážená skladba činností. Žáci měli možnost výběru, dostatečný prostor byl ŠD vyhrazen pro relaxaci i pohybové aktivity. Zvolené formy a metody práce smysluplně rozvíjely logické myšlení, pracovní, sociální a komunikativní kompetence. V odděleních vládla přátelská atmosféra spojená se vzájemnou důvěrou a ohleduplností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke vzdělávání jsou přijímáni všichni zájemci na principu rovných příležitostí bez diskriminace.

MŠ prezentuje výsledky vzdělávání na nástěnkách i na webu školy. Výsledky vzdělávání dětí odpovídají jejich individuálním možnostem. Děti byly v průběhu inspekce zvědavé a tvořivé, samostatně si organizovaly činnosti, spolupracovaly, řešily vzniklé problémy. Dodržovaly dohodnutá pravidla, chovaly se k sobě přátelsky, pomáhaly si. Uplatňovaly zdvořilostní a společenské návyky.

Pedagogická rada účelně řeší aktuální problémy a pravidelně projednává vzdělávací výsledky dětí. Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami je poskytována efektivní podpora, důraz je kladen na začleňování do kolektivu. Záznamy vedené o dětech se omezují na pedagogickou diagnostiku a vzdělávací pokroky, chybí návazné stanovení vzdělávacích cílů, součástí třídní dokumentace jsou portfolia dětí. Pedagogové úzce spolupracují s poradenskými zařízeními zejména při odkladu povinné školní docházky a při přípravě individuálních vzdělávacích plánů. Spolupráce v rámci školy přispívá k bezproblémovému přechodu dětí do ZŠ a umožňuje učitelkám sledovat jejich úspěšnost. V příznivých výsledcích vzdělávání se odráží úzká spolupráce se zákonnými zástupci dětí, škola jim zajišťuje pravidelný informační i poradenský servis.

Hodnocení výsledků vzdělávání v ZŠ je předmětem jednání vedení školy, pracovních porad metodických sekcí a pedagogické rady. Vyučující využívají evaluační nástroje založené na pozorování žáka, uplatňování různých forem ústního a písemného zkoušení a tvorbě portfolií. Škola poskytuje žákům průběžnou zpětnou vazbu, v prvních třech ročnících jsou žáci hodnoceni slovně, od čtvrtého ročníku známkami. Žáci školy dosahují dobrých výsledků v průběhu vzdělávání, v posledním školním roce bylo vyznamenáno 66 % žáků školy, neprospívající byl pouze jeden. Nabídka volitelných předmětů zahrnuje sportovní hry, přírodovědná praktika, redaktorskou radu, rozšiřující informatiku a cvičení z českého jazyka a umožňuje žákům samostatně se rozhodnout podle zájmu.

Škola pravidelně využívá externí srovnání výsledků vzdělávání, výsledky žáků školy v českém jazyce a v matematice se pohybují na úrovni celostátního průměru, výborného hodnocení dosáhli v oblasti sociální gramotnosti. Škola cíleně sleduje uplatnění svých absolventů, v posledním školním roce bylo 7 % žáků přijato ke studiu na gymnázia, 72 % do maturitních oborů středních odborných škol a další ke střednímu vzdělávání zakončenému výučním listem. Z pátého ročníku odešli dva žáci na víceletá gymnázia.

Výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně projednávány se žáky a s jejich zákonnými zástupci formou tripartitních třídních schůzek. Díky vhodně nastaveným pravidlům pro hodnocení výsledků vzdělávání a jejich důslednému uplatňování se škole daří úspěšně a v zárodku řešit problémy spojené s vysokou či neomluvenou absencí. Nízký je průměrný počet zameškaných hodin. K výchovným opatřením je přistupováno na základě jasně nastavených pravidel pro hodnocení chování, převažují napomenutí a důtky třídního učitele. Snížený stupeň z chování byl na konci uplynulého školního roku uplatněn u 2,1 % žáků školy.

Patřičná pozornost je věnována prevenci rizikového chování prostřednictvím cílených programů zaměřených na aktuální problémy a témata. Efektivně jsou zajišťovány různé prožitkové aktivity a projektové dny, které posilují prosociální chování žáků. Škola využívá podporu externích organizací v oblasti zjišťování klimatu školy i kariérového poradenství. Na realizaci specifické primární prevence spolupracují se školou především školská poradenská zařízení i neziskové a státní organizace. Pokračování úspěšného projektu Zapomenutá řemesla je efektivní cestou, jak přiblížit žákům práci kováře, pekaře, farmáře apod. V rámci kariérového poradenství navštěvují žáci posledního ročníku Živou knihovnu povolání v IQ Landii nebo veletrh středních škol Educa v Liberci.

Žáci jsou motivováni k aktivní účasti v řadě vědomostních olympiád, v uplynulém školním roce se účastnili dějepisné a biologické olympiády, konverzační soutěže v angličtině a soutěže Bobřík informatiky.

Na vzdělávání v základní škole vhodně navazuje vlastními projekty a aktivitami i ŠD. Vzdělávání ve školní družině rozvíjí osobnostní stránku dětí formou soutěží, projektů i nabídkou účasti na příměstském táboře. Samozřejmostí je osvětová činnost ve spolupráci s hasiči nebo příprava kulturních vystoupení pro seniory. Škola úzce spolupracuje se zřizovatelem, zákonnými zástupci i s Ekocentrem Střevlík.

Žákovský parlament přináší podněty a připomínky k životu a organizaci školy, realizací vlastních projektů přispívá k utváření příznivého školního klimatu. Žáci ZŠ se podílejí na organizaci akcí pro děti z MŠ, tato vzájemná spolupráce posiluje sociální a občanské kompetence žáků.

Škola se prezentuje též v regionálním i odborném tisku, na svých webových stránkách, na sociálních sítích i na YouTube. Žákovský časopis Ostašovský šotek je určen žákům školy.

Závěry

Vývoj školy

- Součástí školy je nově i mateřská škola, s tím souvisí změna názvu ze Základní škola, Liberec, Křižanská 80, příspěvková organizace na Základní škola a Mateřská škola Ostašov, Liberec, příspěvková organizace s účinností od 1. 12. 2019.
- Rekonstrukce budovy mateřské školy vytvořila prostory pro čtyři třídy a umožnila zvýšení počtu přijímaných dětí.
- Implementace programu Začít spolu do vzdělávání v MŠ přináší sjednocení přístupu k dětem a inovativní nastavení forem a metod práce s dětmi.
- Průběžně jsou modernizovány vnitřní i vnější prostory školy a vybavení.

Silné stránky

- Srozumitelná koncepce a vize školy podpořená otevřenou konstruktivní komunikací mezi všemi aktéry a jasnými pravidly vytváří funkční základ pro zvyšování kvality vzdělávání.
- Účinná spolupráce všech zaměstnanců a citlivý přístup pedagogů k dětem a žákům vytvářejí příznivou atmosféru pro vzdělávání.
- Učitelky MŠ kladou důraz na samostatnost dětí v sebeobsluze a vzájemnou ohleduplnost, tím výrazně přispívají k rozvoji sociálních kompetencí dětí.
- Pedagogové využívají široké spektrum výchovně-vzdělávacích strategií a motivují děti a žáky k odpovědnosti za výsledky vlastního vzdělávání.
- Systematická práce školního poradenského pracoviště přispívá ke zlepšování výsledků vzdělávání a k minimalizaci výskytu rizikových projevů chování žáků.
- Individuální přístup podporuje budování pozitivních vztahů a začleňování všech žáků do kolektivu.
- Činnost žakovského parlamentu je zaměřena na utváření příznivého školního klimatu.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Záznamy vedené o dětech v mateřské škole se omezují na pedagogickou diagnostiku bez stanovení vzdělávacích cílů.
- Na druhém stupni základní školy chybí prostory pro odborné učebny.
- Menší učebna pro výuku jazyků v půlených třídách představuje omezení spektra využívaných výukových metod.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Přehledně vést záznamy o dětech v mateřské škole s uvedením konkrétních záměrů pro další pedagogickou činnost.
- Zajistit další prostory pro výuku a školní stravování.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 29. 10. 2019
2. Výpis usnesení z 9. zasedání zastupitelstva města Liberec ze dne 4. listopadu 2019
3. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele Základní školy, Liberec, Křižanská 80, příspěvková organizace ze dne 10. 5. 2018, s účinností od 1. srpna 2018 na období 6 let
4. Souhrnná dokumentace k hodnocení finančních podmínek
5. Souhrnná dokumentace k hodnocení bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků (aktuální stav)
6. Dokumentace k zařízení školního stravování
7. Personální dokumentace (vzorek)
8. Zápisy z pedagogické rady ve školním roce 2022/2023 ke dni inspekce
9. Koncepce rozvoje školy
10. Školní řád Mateřské školy Ostašov účinný od 1. 9. 2022
11. Školní řád pro základní školu platný ve školním roce 2022/2023
12. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
13. Školní vzdělávací program základního vzdělávání s motivačním názvem Škola pro spokojené a zdravé děti, platný od 1. 9. 2022
14. Školní vzdělávací program předškolního vzdělávání platný ve školním roce 2022/2023
15. Záznamový deník dítěte, diagnostika (vzorek)
16. Individuální vzdělávací plán (vzorek)
17. Deník asistenta pedagoga, školní rok 2022/2023 (vzorek)
18. Plán vzdělávání učitelky (vzorek)
19. Zápis z třídních schůzek v MŠ ze dne 8. 9. 2022
20. Souhrnná dokumentace školního poradenského pracoviště
21. Souhrnná dokumentace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
22. Evidenční list dítěte za školní rok 2022/2023 (vzorek)
23. Třídní knihy pro mateřské školy za školní rok 2022/2023 ke dni inspekce
24. Třídní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – 4 ks
25. Souhrnná dokumentace školní družiny ve školním roce 2022/2023
26. Třídní knihy ZŠ ve školním roce 2022/2023, elektronická verze ke dni inspekce (vzorek)
27. Rozvrh hodin platný ve školním roce 2022/2023
28. Školní matrika vedená ve školním roce 2022/2023 elektronická forma (vzorek)
29. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení online k datu 8. 6. 2023
30. Inspekční zpráva čj. ČŠIL-128/16-L ze dne 4. 4. 2016
31. Zápisy z jednání školské rady ve školním roce 2022/2023 ke dni inspekce
32. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení online k datu 8. 6. 2023
33. Webové stránky školy na adrese <https://www.zsostasov.cz>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Romana Jůnová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice

Mgr. Lenka Dlabolová, školní inspektorka

Mgr. Jana Kolínská, školní inspektorka

Mgr. Dagmar Lexová, školní inspektorka

Ing. Andrea Trejtnarová, kontrolní pracovnice

Mgr. Petra Veitová, školní inspektorka

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.